

LearnEnglish Family

*Zabavno
je učiti
zajedno!*

**Učenje engleskog
kroz dječje pjesmice**

Uvodna riječ

Vaše uključivanje u proces učenja vašeg djeteta može pozitivno djelovati ne samo na njegov stav, već i na brzinu kojom uči. Pomoć koju djeca dobiju od roditelja kod kuće pozitivno utječe na njihova postignuća u školskim klupama.

Jim Knight, ministar školstva Ujedinjenog Kraljevstva rekao je: "Roditelji na učenje djece rane dobi imaju šest puta veći utjecaj od učitelja." Postoje jednostavni načini na koje svoje dijete možete ohrabriti i pomoći mu da stekne samopouzdanje u korištenju engleskim jezikom.

Kako bi pomogli roditeljima, stručnjaci iz područja obrazovanja British Councila razvili su nove proizvode i usluge pod nazivom LearnEnglish Family. Nadamo se da ćete uživati koristeći ih sa svojim djetetom, jer zaista je zabavno učiti zajedno!

Iskustvo koje je British Council stekao širom svijeta govori da djeca imaju veće izgleda za uspjeh u učenju kada njihovi učitelji i roditelji međusobno surađuju.

Rad s dječjim pjesmicama

Danas se smatra da su jednostavne pjesmice prirodno prisutne u većini kultura. Od trenutka kad počnu govoriti, mnoga se djeca vole igrati i eksperimentirati sa zvukovima, što je pokazatelj da će dijete kasnije uživati u čitanju i recitiranju pjesmica. Čini se da većina djece posjeduje vještine i urođeni nagon koji im omogućuje da oponašaju zvukove i upamte jezični sadržaj i posebni ritam karakterističan za dječje pjesmice.

Pamćenje i ponavljanje pjesmica malenoj djeci predstavlja tek jedan od mnogih oblika igre. Pjesmice uče nesvjesno i bez napora; za njih to ne predstavlja naporan zadatak, kao što može biti slučaj s odraslima.

Kroz igru s kratkim tekstom pjesmica djeca istražuju engleski jezik. Otkrivaju način na koji jezik funkcionira i upoznaju se s međusobnim odnosima 44 glasa i 26 slova abecede, koliko ih ima u engleskom jeziku, a sve su to informacije koje im, kad počnu čitati, pomažu u dekodiranju zvukova koji sačinjavaju riječi. Vrijednost i važnost jezičnih igara koje uključuju pjesmice u ranom učenju često se podcjenjuju.

Pjesmice se razlikuju od jednostavne poezije za djecu. Pjesmice su općenito kratke i ovise o melodičnoj uporabi glasa pri recitiranju teksta koji sadrži riječi koje se rimuju te ponavljanju glasova u privlačnom ritmu koji je lako oponašati. Tradicionalne, dobro poznate dječje pjesmice ponekad se na engleskom jeziku nazivaju *Mother Goose rhymes* ili *nursery rhymes*. Mnoge od njih, poput *Twinkle, Twinkle, Little Star* i *Humpty Dumpty* smatraju se dijelom britanske kulture.

S druge strane, poezija za djecu općenito se manje oslanja na jezičnu igru, a više na značenje koje potiče osjećaje, maštu i otkrivanje ideja koje nadilaze djetetovu neposrednu okolinu. Takva poezija može biti tradicionalna ili suvremena, i prirodna je faza na koju dijete prelazi s dječjih pjesmica koje poznaje od najranije dobi. Obično su manje poznate i manje je vjerojatno da će se, kao što je slučaj s dječjim pjesmicama, prenositi s koljena na koljeno.

Zašto pjesmice?

Pjesmice su prijenosne igračke. Djeca i roditelji mogu ih recitirati u svakom trenutku i bilo gdje kako bi stvorili određeni ugodaj ili trenutak dosade ispunili zabavnom aktivnošću. Za pjesmice nije potrebna nikakva igračka, oprema, čak ni knjiga; zvuk glasa koji recitira dovoljan je da potakne igru. Neke su popraćene pokretima koji pomažu u potvrđivanju razumijevanja i zapamćivanju.

Malenom djetetu pjesmica predstavljaju potpun, kratak iskustveni doživljaj koji izvrsno odgovara njegovom ograničenom rasponu pažnje. Pjesmica je poput sažete priče: ima početak i kraj, te vlastiti sadržaj. Jednom kada djeca ovladaju tim sastavnicama postaju sigurnija u sebe jer znaju da je jezični sadržaj stalan i da će ostati isti čak i ako se brzina recitiranja promijeni kako bi bila u skladu s određenim raspoloženjem. Zbog privlačnog, razigranog jezika, često sličnog jeziku televizijskih reklama, i kratkog teksta, djeca pjesmice mogu lako i brzo zapamtiti.

Malena djeca odmah žele komunicirati na engleskom jeziku i frustrira ih činjenica da ne mogu izraziti ono što žele. Pjesmice im omogućuju da već od prvih satova engleskog jezika steknu osjećaj da znaju mnogo engleskog i da ga mogu govoriti jednako brzo kao i odrasli. Dubok osjećaj zadovoljstva koji motivira na daljnje učenje ne proizlazi iz činjenice da se zabavljaju igrajući se na engleskom, već iz ustrajavanja sve dok se postavljeni zadatak, poput učenja pjesmice, uspješno ne dovrši.

Učenje engleskog nekoj djeci može djelovati zastrašujuće: poznavanje pjesmica može ih motivirati i ohrabriti, osobito u ranoj fazi učenja, kada im se može činiti da ne napreduju dovoljno brzo.

Malena djeca koja se ponekad srame govoriti engleski to često počinju činiti upravo recitirajući pjesmice s odraslom osobom koja ih ohrabruje. Kroz zajedničko recitiranje nepromjenjivog, zabavnog teksta samopouzdanje im stalno raste dok ne shvate da sami mogu odrecitirati gotovo cijelu kratku pjesmicu.

Odabir pjesmica

Važno je sastaviti zbirku, odnosno svojevrsnu banku pjesmica. Kako bi u tome uspjeli, roditelji bi trebali biti spremni svaki tjedan uvesti jednu do dvije nove pjesmice, što ovisi o njihovoj duljini, djetetovoj zainteresiranosti i spremnosti na učenje. Bit će dana kad će djetetu biti lakše usvajati nove materijale i važno se prilagoditi njegovim raspoloženjima.

Izvori pjesmica su brojni:

- **slikovnice s pjesmicama** - gdje se jedna pjesmica proteže kroz čitavu knjigu, kao u *In the Dark, Dark Wood* koju je napisala Jessica Souhami, a izdavač je Frances Lincoln;
- **antologije dječjih pjesmica** - knjige koje donose zbirku pjesmica i možda sadrže manje ilustracija koje opisuju tekst, poput *Number Rhymes to Say and Play!* koju su pripremili Opal Dunn i Adriano Gon, a izdavač je Frances Lincoln/Mother Goose Sterling Publishers;
- **tradicionalne pjesmice** - *The Ladybird Book of Nursery Rhymes* —*Humpty Dumpty*

F

Članovi obitelji - dobra je zamisao učiti pjesmice već poznate članovima obitelji jer se na taj način razvija osjećaj zajedništva i djecu potiče na sudjelovanje.

Kad prikupljaju pjesmice, roditelji trebaju odabrati one koje im se i samima sviđaju, imajući na umu:

- djetetovu rastuću razinu poznavanja engleskog jezika;
- djetetove interese koji se stalno razvijaju, kao i potrebe koje proizlaze iz djetetova spola - dječaci osobito uživaju u pokretima koji prate pjesmicu:

*Jeremiah, blow the five,
Puff, puff, puff.
First you blow it gently . . .
Then you blow it rough.*

- potrebu da se korisni jezični elementi prenesu u svakodnevni razgovor;
- potrebu da, ako je to moguće, uključe pjesmice koje su već poznate članovima šire obitelji;
- potrebu za uključivanjem pjesmica koje uključuju osobna imena koja se mogu zamijeniti imenima članova obitelji:

*Diddle, diddle dumpling.
My son John,
Went to bed
With his trousers on.*

- potrebu za uključivanjem pjesmica koje se mogu uključiti u obiteljske aktivnosti ili rutine:

*I scream,
You scream
We all scream for ice-cream
What would you like?
Chocolate, lemon, vanilla or . . .
One is for you/And one's for me.*

Izbor pjesmica je velik i svatko može
pronaći nešto za svoj ukus.

Pjesmice za pozdravljanje

*Hi Mary!
How are you?
Fine, thanks.
What about you?*

Pjesmice uz koje se izvode pokreti ili koriste prsti

*10 fingers,
10 toes,
2 eyes
And a round nose.*

Jezične igre s rimom

*Acker Backer, Soda Cracker, Acker Backer Boo!
Acker Backer, Soda Cracker
Out goes YOU!*

*One potato, two potatoes, three potatoes, four,
Five potatoes, six potatoes, seven potatoes, more?*

One banana, two bananas, three bananas, four. . .

Pjesmice o određenoj temi

Two big apples
Under a tree.
One is for you
And one's for me.

Rain, rain, go away!
All the children want to play.
Rain, rain, go away!
Come again another day

Tradicionalne pjesmice

Twinkle, twinkle, little star
How I wonder what you are
Up above the world so high
Like a diamond in the sky
Twinkle, twinkle, little star
How I wonder what you are.

Kako recitirati dječje pjesmice

Način na koji pjesmica oživljava u djetetovoj mašti ovisi o načinu na koji roditelji koriste svoj glas, oči, izraze lica i govor tijela (vidi knjižicu British Councila pod naslovom *Govorite engleski sa svojim djetetom*).

Pjesmica *Two big apples* preuzeta je iz knjige *Number Rhymes to Say and Play* koju je napisala Opal Dunn, a ilustrirao Adriano Gon. Izdavač je Frances Lincoln Ltd, copyright ©2003.

Kako biste uspješno zadobili djetetovu pažnju, uvođenje nove pjesmice treba biti izražajno iskustvo u kojem dijete kroz pjesmicu poput vodiča slijedi glas roditelja. Djeca, koja svojim sluhom zapažaju više nego odrasle osobe, s vremenom se upoznaju s pjesmicom i uče kako osjećaje odrasle osobe mogu iščitati iz njihova glasa, te im za to više nije potrebna pomoć u obliku pokreta koji prate pjesmicu. Kad se to dogodi, dijete često preuzima izvođenje pokreta, a roditelj ih tada može prestati izvoditi.

Mnoge se tradicionalne dječje pjesmice mogu i recitirati i pjevati. Na početku je pjesmice bolje recitirati kako bi dijete imalo samo jedan zadatak – upamtiti riječi pjesmice. Ako djeca istovremeno moraju naučiti i melodiju i riječi, to znači da istovremeno moraju izvesti dva zadatka, što za neku djecu može biti presloženo.

Djeca koja su pjesmicu prvo naučila pjevati ponekad imaju poteškoća s prenošenjem pjevanog teksta u govor. Zbog toga ponekad *pjevaju* kad određene fraze prenose u dijalošku situaciju.

Razumijevanje nove pjesmice

Pjesmice se sastoje od uobičajenih fraza ili jezičnih elemenata sastavljenih tako da se rimuju. Djeca te fraze često upamte ne primijetivši prisutnost manjih riječi poput člana *the* ili prijedloga *for*, jer te riječi čuju kao dio većeg elementa (npr. izraza *one's for you*), a ne kao posebne riječi.

Ako ilustracije nema, roditelji mogu sami nešto nacrtati, ili djetetu pokazati igračke ili stvarne predmete koji su povezani sa sadržajem pjesmice. Ako djetetu prevodite neke riječi, to treba učiniti šaptom, i samo jednom, uz ponavljanje engleske riječi nakon prošaptanog prijevoda.

Upoznavanje s novom pjesmicom

Kad uvode novu pjesmicu, roditelji bi trebali koristiti govor prilagođen djeci (vidi knjižicu British Councila pod naslovom *Govorite engleski sa svojim djetetom*). Jezik kratkih pjesmica lako se oponaša i pamti, pa će se korištenje takvog jezika smanjivati kako dijete pjesmicu bude pamtilo.

Ako želimo da djeca utvrde ono što su naučila, treba im dati vremena kako bi riječi, zvukove i značenja razumjela i usporedila vlastitom brzinom i na način koji im najbolje odgovara. Djecu se ne smije požurivati niti tjerati da rade brzinom prikladnom odraslima, osobito u početnim fazama učenja nove pjesmice. Odraslima se ponavljanje može činiti dosadnim, no za djecu je ono iznimno važno jer im daje priliku za podsvjesnu analizu jezika i glasova koje su čuli. Uz to, tako mogu potvrditi ono što su već naučili, čime stječu samopouzdanje.

Odrecitirajte pjesmicu, polako i izražajno, nadopunjujući značenje pokretima, slikama ili predmetima. Ako pjesmicu ne prate unaprijed zadani pokreti, sami osmislite jednostavne pokrete jer fizička aktivnost pomaže

pamćenju, a djeca se zbog izvođenja pokreta ugodno osjećaju. Naglasite važne riječi i, kada je to potrebno, prošapćite njihov prijevod.

Jednom kada se s pjesmicom dobro upoznaju, možete se izmjenjivati u recitiranju tako da naizmjenice s djetetom odrecitirate po jedan stih. Izmjenjivanje pri recitiranju važna je vještina koju djeca trebaju naučiti jer uključuje pažljivo slušanje i preuzimanje određenog rizika, kao i vještinu poistovjećivanja s drugom djecom i procjenjivanja trenutka kad će biti na redu.

Čak i ako dijete većinu teksta pjesmice zna napamet, možda nije spremno inicirati samostalno recitiranje.

Recitiranje pjesmica u slobodno vrijeme

Što se pjesmice više recitiraju u krugu obitelji, to će brže njihov jednostavan, svakodnevni jezik postati dijelom djetetova života i govora. Važno je sastaviti vlastitu zbirku pjesmica, jer za djecu vrijedi načelo koje kaže da što više pjesmica znaju, to ih više žele naučiti. Recitiranje pjesmica je zabavno!

Roditelji i djeca slobodne trenutke poput čekanja u redu u samoposluživanju ili duže putovanje mogu iskoristiti za recitiranje jedne ili dviju pjesmica. Roditelji takvu aktivnost moraju započeti, no djeca vole doprinijeti vlastitim prijedlozima. Često žele ponoviti pjesmicu; ponovljeno recitiranje omogućuje im da razmisle i poboljšaju svoj način recitiranja. Djeca neprestano analiziraju i mijenjaju svoj način izgovora, no to ne mogu činiti ako ih se požuruje i tako uskraćuje prilika za vježbu. S novim je pjesmicama bolje pričekati do planiranog vremena za pjesmice.

Vrijeme za pjesmice

Planirano vrijeme posvećeno recitiranju pjesmica trebalo bi uključivati:

- stare omiljene pjesmice,
- nedavno naučene pjesmice,
- najnoviju pjesmicu.

Dobro je započeti s jednom ili dvije omiljene pjesmice, jer to djeci pomaže pri prelasku s razmišljanja na materinjem jeziku i navikavanju na slušanje i uporabu engleskog jezika. Broj ponavljanja omiljene pjesmice ovisit će o djetetovu raspoloženju. Pri drugom bi ponavljanju djetetovo sudjelovanje trebalo biti veće, a pri trećem bi, ako je sve u redu, djetetu trebalo dati priliku da pjesmicu, ili njezin dio, odrecitira samo.

Duljina pjesmice planirane za recitiranje ovisi o tome radi li se o kratkom vremenu posvećenom engleskom jeziku ili je recitiranje dio uvodnog zagrijavanja na pravom satu engleskog (vidi knjižicu British Councila pod naslovom *Govorite engleski sa svojim djetetom*). Zabavno je unaprijed napisati redoslijed pjesmica navodeći na popisu njihove prve stihove kako bi djeca koja već znaju čitati na materinjem jeziku mogla sama odgonetnuti redoslijed. Kasnije, kad djeca budu znala više pjesmica, možete od njih tražiti da sama sastave željeni program recitiranja.

Recitiranje pred publikom

U posebnim prilikama, poput rođendana odraslih osoba, mogli biste pripremiti mali nastup na kojem djeca mogu odrecitirati dvije ili tri pjesmice. Djeca vole situacije u kojima imaju priliku pokazati što znaju, a pohvale koje uslijede snažan su poticaj njihovoj motivaciji. Priprema za takav nastup važna je jer djeci daje dobar razlog za uvježbavanje i poboljšavanje načina izgovora i izvedbe. Vrlo zabavno može biti i zajedničko recitiranje, kada roditelj i dijete

recitiraju naizmjenice ili zajedno. Stidljiva djeca mogu biti dijelom takvog zbora dok ne prikupe hrabrost za samostalan nastup.

Snimanje

Ako vaš MP3 player nudi mogućnost snimanja zvuka, to može biti savršen način da:

- poslušate snimku pjesmice;
- napravite vlastitu snimku;
- preslušate snimku koju ste napravili i obratite pozornost na mjesta koja se pri recitiranju mogu popraviti;
- napravite drugu snimku poboljšane pjesmice.

Djeca su vrlo kritična prema svojim pogreškama i većina ih snimanje stalno želi iznova ponavljati, ustrajući u tome sve dok ne budu zadovoljna svojim izgovorom.

Sastavljanje vlastite knjige dječjih pjesmica

Djeca koja već znaju abecedu te glasove i 26 slova engleske abecede često jedva čekaju da počnu čitati i sami zapisivati pjesmice. Kopirajte neku dobro poznatu, jednostavnu pjesmicu, zajedno je pročitajte, a zatim pustite dijete da je sâmo pokuša izgovoriti uz pokazivanje prstom na svaku riječ (samodiktat). Djeca ubrzo otkrivaju da mogu pročitati jednostavan tekst na engleskom. Neka ukrase papir na kojem se pjesmica nalazi, što im daje vremena za opušteno pregledavanje teksta. Kada dovrše nekoliko listova s pjesmicama, povežite ih u knjigu. Ovisno o tome u kojoj je mjeri vaše dijete već ovladalo pisanjem na engleskom jeziku, možete mu dati da sâmo napiše i izradi sadržaj knjige i naslovnu stranicu.

Kad sljedeći put budete izrađivali knjigu pjesmica, neka će ih djeca možda željeti sama ispisati rukom. Možda će željeti izraditi i pozivnice na rođendan ili zabavu.

Takve zbirke koje ste sami izradili djecu možda nadahnu na pisanje novih pjesmica. Neka djeca vlastite pjesmice počnu stvarati tako da personaliziraju one koje su već naučili, ili sastavljanjem novih kombinacija od elemenata koji su im poznati iz drugih pjesmica. Ohrabrite ih u tome jer se radi o obliku kreativnog pisanja.

Knjige pjesmica izvrsna su prilika za prelistavanje i pregledavanje teksta. Počnite s knjigama pjesmica koje imaju priču jer će djeca, zbog mnogih ilustracija koje prate tekst, lako moći pokazivati prstom i čitati priču. Zbirke pjesmica mogu demotivirati početnike jer obično sadrže mnogo pjesmica koje djeca još ne znaju usmeno.

Čitanje pjesmica

Istraživanja su pokazala da je čitanje jednostavnih pjesmica koje djeca već znaju napamet važan korak u procesu učenja čitanja. Izgovaranje poznate pjesmice uz pokazivanje na napisane riječi u tekstu djeci je uzbudljivo jer otkrivaju da nešto mogu pročitati na engleskom.

*Go to bed late,
Stay very small.
Go to bed early,
Grow very tall.*

U toj fazi djeca mogu pročitati samo ono što već usmeno znaju iz uobičajenih fraza ili pjesmica. To ih čitanje potiče na prepoznavanje oblika riječi koje se

ponavljaju, a kasnije na stvaranje takozvanih baza riječi koje mogu prepoznati i pročitati. Otprilike u isto vrijeme počinju analizirati zvuk riječi koje prepoznaju (vidi brošuru British Councila pod naslovom *Učenje engleskog kroz čitanje slikovnica*). Popularna igra koju treba poticati jest prikupljanje riječi koje se rimuju, poput *four, door, more, floor, saw*.

Roditelji i učitelji nisu uvijek svjesni ovog važnog koraka u učenju čitanja koji prirodno nastupa kod djece koja poznaju, i uživaju u recitiranju velikog broja jednostavnih pjesmica.

Djeca koja znaju čitati dječje pjesmice prirodno napreduju do čitanja jednostavne dječje poezije. Čini se da dječja sposobnost učenja pjesmica i jednostavne poezije napamet, ako se potiče nakon što djeca dosegnu dob od oko osam godina, postaje, poput učenja jezika, cjeloživotna vještina.

www.britishcouncil.org/parents

Ovo je jedna od četiri knjižice pripremljenih za British Council kao potpora roditeljima.

- Kako djeca uče engleski kao drugi jezik
- Govorite engleski sa svojim djetetom
- Učenje engleskog kroz čitanje slikovnica
- Učenje engleskog kroz dječje pjesmice

Autorica je Opal Dunn, savjetnica za obrazovanje iz Ujedinjenog Kraljevstva.
S engleskog jezika prevela Mirna Furdek.

© **British Council 2008**

The United Kingdom's international organisation for cultural relations and educational opportunities.
A registered charity: 209131 (England and Wales) SC037733 (Scotland).